

Ευρωπαϊκή Εβδομάδα 2003

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ; Πρόσεχε πολύ!

Εάν είστε εργαζόμενος, είναι πολύ πιθανόν να έρχεστε σε επαφή με ουσίες που μπορεί να είναι επικίνδυνες για την υγεία σας. Οι επικίνδυνες ουσίες βρίσκονται σχεδόν σε όλους τους χώρους εργασίας - από αγροκτήματα και εργοστάσια μέχρι κομμωτήρια και νοσοκομεία. Η παγκόσμια παραγωγή σε χημικές ουσίες ανέρχεται σήμερα σε τέσσερα εκατομμύρια τόνους ετησίως ενώ 100.000 διαφορετικές ουσίες είναι σήμερα καταχωρημένες προς πώληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύμφωνα με πρόσφατη ευρωπαϊκή έρευνα, το 22% των εργαζομένων στην Ε.Ε. αναφέρουν ότι εκτίθενται σε τοξικές αναθυμιάσεις κατά το ένα τέταρτο ή και περισσότερο του χρόνου εργασίας τους. Επι-

πλέον, το 16% των υπαλλήλων χειρίζονται επικίνδυνες ουσίες στην καθημερινή τους εργασία [1]. Η έκθεση αυτή μπορεί να βλάψει την υγεία των εργαζομένων με πολλούς τρόπους, με επιπτώσεις που μπορεί να κυμαίνονται από απλούς ερεθισμούς των ματιών και του δέρματος έως χρόνιες πνευμονικές παθήσεις και καρκίνο.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η φετινή **Ευρωπαϊκή Εβδομάδα για την Υγεία και την Ασφάλεια** εστιάζει το ενδιαφέρον της στη μείωση των κινδύνων από τη χρήση επικίνδυνων ουσιών.

[1] Third European Survey on Working Conditions 2000, European

Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Dublin.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ
ΟΥΣΙΕΣ;
ΠΡΟΣΕΧΕ
ΠΟΛΥ!

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

• Η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα 2003 για την Ασφάλεια και την Υγεία στην εργασία. • Πηγές ερεθισμού του αναπνευστικού συστήματος • Προληπτική διαχείριση των αναπνευστικών παραγόντων

IN THIS ISSUE

• European Week 2003 for Safety and Health at Work • Respiratory Sensitisers • Preventive Management of Respiratory Sensitisers

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

Υγιεινή & Ασφάλεια της εργασίας – Προστασία Περιβάλλοντος
Occupational Health and Safety – Protection of the Environment

ΠΑΡΧΡΟΜΙΕΝΟ
ΤΕΥΧΟΣ
Τοχ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Δείκτης
3624

• ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΤΕΥΧΟΣ 130 • 12ος ΧΡΟΝΟΣ • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2003
• MONTHLY EDITION • NR. 130 • 12th YEAR • SEPTEMBER 2003

ΔΡΑΣΗ

Εργατοϋπαλληλικό
Κέντρο
Αθηνών

E-mail: eka@otenet.gr

2003

Ευρωπαϊκή Εβδομάδα για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία

2003

Η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα 2003 αποτελεί μία ενημερωτική εκστρατεία, η οποία αποσκοπεί στο να καταστήσει την Ευρώπη έναν ασφαλή και υγιεινό χώρο εργασίας μέσω της προώθησης δραστηριοτήτων, οι οποίες στοχεύουν στην μείωση των κινδύνων που ενυπάρχουν στην εργασία με επικίνδυνες ουσίες. Με την υποστήριξη του συνόλου των κρατών - μελών και των χωρών της διεύρυνσης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Κοινοβουλίου, των Συνδικαλιστικών Οργανώσεων των εργαζομένων και των Ομοσπονδιών των εργοδοτών.

Η ετήσια αυτή πρωτοβουλία έχει γίνει το μεγαλύτερο γεγονός στην Ευρώπη για την Ασφάλεια και την Υγεία στον χώρο εργασίας και παρέχει μια μοναδική ευκαιρία, προκειμένου να τεθεί στο επίκεντρο της προσοχής η σημασία της.

Πότε θα διεξαχθεί η Εβδομάδα;

Η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα θα διεξαχθεί καθ' όλη την διάρκεια του Οκτωβρίου 2003, αλλά η απόφαση για τον προσδιορισμό της ακριβούς εβδομάδας του Οκτωβρίου θα ληφθεί από κάθε κράτος - μέλος χωριστά. Η εκστρατεία θα διεξαχθεί σε όλη τη διάρκεια του 2003.

ΠΟΙΟΣ μπορεί να συμμετάσχει στην Ευρωπαϊκή Εβδομάδα;

Η Εβδομάδα απευθύνεται σε ενδιαφερόμενους από οργανισμούς, επιχειρήσεις και χώρους εργασίας κάθε μεγέθους και τομέα. Καλείται να συμμετάσχει κάθε παράγοντας του τομέα της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας, ιδίως φορείς ασφάλειας και υγείας, καθώς και οργανισμοί επαγγελματικής ασφάλισης, συνδικαλιστικές οργανώσεις, ομοσπονδίες εργοδοτών, επιχειρήσεις, διευθυντικά στελέχη, εργαζόμενοι και εκπρόσωποι για θέματα ασφαλείας.

ΓΙΑΤΙ η Ευρώπη πρέπει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των επικινδύνων ουσιών στο χώρο εργασίας;

Σε ολόκληρη την Ευρώπη, εκατομμύρια εργαζομένων εκτίθενται σε επικίνδυνες ουσίες στον χώρο εργασίας τους. Η έλλειψη ελέγχου των κινδύνων που αυτές εγκυμονούν μπορεί να έχει πολλές και επιζήμιες συνέπειες στην υγεία των ανθρώπων, όπως πρόκληση άσθματος, ερεθισμούς του δέρματος ή δερματίτιδες, καρκίνο, προβλήματα στην αναπαραγωγή και συγγενείς ανωμαλίες. Μπορεί επίσης να επιφέρει βλάβες στο νευρικό και ανοσοποιητικό σύστημα, να προσβάλει ζωτικά όργανα, όπως τους πνεύμονες, την καρδιά, τα νεφρά και το συκώτι.

Από την άλλη πλευρά, οι οργανισμοί ζημιώνονται από την απώλεια παραγωγικότητας και την αυξημένη ευθύνη που αντιμετωπίζουν εξαιτίας των καταγγελιών και των αξιώσεων για αποζημιώσεις των υπαλλήλων.

Η Ευρωπαϊκή νομοθεσία καθορίζει τις υποχρεώσεις των εργοδοτών για την πρόληψη της έκθεσης των εργαζομένων σε επικίνδυνες ουσίες στον χώρο εργασίας. Στις υποχρεώσεις περιλαμβάνονται η εκτίμηση κινδύνων, η πρόληψη των κινδύνων που συνδέονται με τις επικίνδυνες ουσίες, ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση ατυχημάτων και επιγόντων περιστατικών, καθώς και ενημέρωση και κατάρτιση των εργαζομένων.

Επιπλέον, για την κατάρτιση πολιτικής σε θέματα υγείας και ασφάλειας στο χώρο εργασίας, απαιτείται οι εργοδότες να ζητούν τη γνώμη των εργαζομένων τους.

Υπάρχει ήδη πληθώρα σχετικών οδηγιών για εργοδότες και εργαζομένους οι οποίες όμως πρέπει

να γίνουν πράξη για να υπάρξει προστασία της υγείας των εργαζομένων. Βασικός στόχος της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας δεν είναι μόνο να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους, αλλά και να ενθαρρύνει την ανάληψη δράσεων ώστε να καταστούν οι χώροι εργασίας σε όλη την Ευρώπη ασφαλέστεροι, υγιεινότεροι και πιο παραγωγικοί.

Τι μπορεί να γίνει;

Η ιδανική λύση θα ήταν να σταματήσει εντελώς η χρήση επικινδύνων ουσιών. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, τότε να αντικατασταθούν οι ουσίες αυτές με άλλες λιγότερο επικίνδυνες. Το κλειδί για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων από τις επικίνδυνες ουσίες βρίσκεται στην εκτίμηση των πρώτων και στην τήρηση των απαιτήσεων που καθορίζονται σε διάφορες οδηγίες της Ε.Ε. και καλύπτουν την χρήση επικινδύνων ουσιών στην εργασία.

Τα κράτη - μέλη έχουν καταρτίσει δικές τους πρακτικές οδηγίες και μέτρα πρόληψης. Η μείωση των κινδύνων που συνεπάγεται η εργασία με επικίνδυνες ουσίες δεν είναι απλώς μία ηθική και νομική ευθύνη.

Η επίτευξη αυτού του σκοπού είναι ασφαλώς προς το συμφέρον και των επιχειρήσεων. Οι πιο αποτελεσματικοί έλεγχοι μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση του ηθικού του προσωπικού, καθώς και τη βελτίωση της παραγωγικότητας με την μείωση του όγκου των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται. Οι πιο επιτυχημένες επιχειρήσεις έχουν συνήθως τις καλύτερες επιδόσεις στον τομέα της ασφάλειας και υγείας. Καλή κατάσταση της υγείας σημαίνει θετικά αποτελέσματα για τις επιχειρήσεις.

Πηγές ερεθισμού του αναπνευστικού συστήματος*

Οι πηγές ερεθισμού του αναπνευστικού είναι **βιολογικοί και χημικοί παράγοντες** που μπορούν να προκαλέσουν στον άνθρωπο αλλεργικές νόσους του αναπνευστικού.

Τι προκαλεί επαγγελματικά αναπνευστικά προβλήματα;

Οι αντιδράσεις στις αεροφόρες οδούς και στους πνεύμονες των εργαζομένων που εισπνέουν ουσίες και σωματίδια κατά την εργασία ταξινομούνται σε τρεις κύριες κατηγορίες:

1. Πολλές γνωστές νόσοι, όπως η **αμιάντωση ή η πυριτίωση**, προκαλούνται από ίνες και σωματίδια που καθιζάνουν στην αναπνευστική οδό.
2. Πολλά είδη φυσικών και συνθετικών παραγόντων που χρησιμοποιούνται στο χώρο εργασίας μπορούν επίσης να προκαλέσουν νόσους του αναπνευστικού, όπως **επαγγελματικό άσθμα, ρινίτιδα ή κυψελίτιδα**, που τα τελευταία χρόνια αυξάνονται συνεχώς.
3. Αναπνευστικές ενοχλήσεις, όπως **καπνός στον περιβάλλοντα χώρο, χλωρίνη, σκόνη εν γένει, ή ακόμη και ψυχρός αέρας**, ενδέχεται να προκαλέσουν κρίσεις σε άτομα με ιστορικό άσθματος.

Τι είναι οι αλλεργικές νόσοι του αναπνευστικού;

Η απάντηση του ανθρώπινου ανοσοποιητικού συστήματος στις εξωτερικές απειλές που συνεπάγονται οι χημικοί και βιολογικοί παράγοντες μπορεί να είναι η αλλεργική αντίδραση στις αεροφόρες οδούς. Στα συμπτώματα περιλαμβάνονται **βήχας, δύσπνοια, συριγμώδης αναπνοή, φτάρνισμα, καταρροή και έμφραξη της ρινός, κόκκινα μάτια με κνίδωση και φλεγμονή** καθώς και **πυρετός και πόνοι στους μύς και τις αρθρώσεις**.

Όλες αυτές οι ασθένειες έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά:

- επαναλαμβανόμενη έκθεση, είτε μακροχρόνια σε χαμηλά επίπεδα επικίνδυνων ουσιών είτε βραχυχρόνια σε πολύ υψηλά επίπεδα, πριν από την ανάπτυξη της ασθένειας. Αυτή τη χρονική περίοδο δεν εμφανίζονται συμπτώματα,
- επηρεάζονται μόνο ορισμένα εκ των ατόμων που εκτίθενται,
- όταν κάποιος υπερευαίσθητοποιείται, ακόμα και ελάχιστες ποσότητες της ουσίας και κάθε επαφή μπορεί να αποτελέσει έναυσμα για την εμφάνιση των συμπτωμάτων σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα από αυτά που αρχικά προκάλεσαν την κατάσταση υπερευαίσθησίας.

Τα συμπτώματα μπορεί να εκδηλωθούν αμέσως μετά από την έκθεση ή μερικές ώρες αργότερα, πιθανόν κατά τη διάρκεια της νύχτας, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η συσχέτισή τους με το χώρο εργασίας. Συνήθως παρουσιάζουν βελτίωση όταν οι εργαζόμενοι είναι μακριά από το χώρο εργασίας, τα σαββατοκύριακα και την περίοδο των διακοπών.

Τι είναι οι αναπνευστικοί παράγοντες ευαισθητοποίησης;

Στις οδηγίες της Ε.Ε. απαριθμούνται οι ουσίες ευαισθητοποίησης. Οι αναπνευστικοί παράγοντες ευαισθητοποίησης πρέπει να σημαίνονται με τις R φράσεις **R42 “ενδέχεται να προκαλέσει ευαισθητοποίηση με την εισπνοή”** ή **R42/43 “ενδέχεται να προκαλέσει ευαισθητοποίηση με την εισπνοή και την επαφή με το δέρμα”**.

Ωστόσο, οι πιο κοινοί αναπνευστικοί παράγοντες ευαισθητοποίησης που απαντώνται στον εργασιακό χώρο δεν ταξινομούνται ούτε σημαίνονται ως τέτοιοι. Πολλοί είναι φυσικής προέλευσης, κυριώς πρωτεΐνες και βιολογικοί παράγοντες που εμφανίζονται συχνά στο περιβάλλον που ζούμε, αλλά και τυπικοί στο πλαίσιο συγκεκριμένων μεθόδων εργασίας.

Ορισμένοι αναπνευστικοί παράγοντες ευαισθητοποίησης και τα επαγόμενα που σχετίζονται με αυτούς απαριθμούνται στους πίνακες που ακολουθούν.

Πηγές ερεθισμού φυσικής προέλευσης

Πηγή ερεθισμού	Επάγγελμα/κλάδος
Ζωικά επιθήλια και πρωτεΐνες ούρων	Αγρότες, εκτροφείς βοοειδών, κτηνίατροι, προσωπικό εργαστηρίων
Κολοφώνιο (ρητίνη πεύκου)	Κασπεροσυγκολλητές, βιομηχανία ηλεκτρονικών ειδών, κατασκευαστές, κατασκευαστές ή επιδιορθωτές μετάλλου ή ηλεκτρονικών ειδών
Καλλωπιστικά φυτά	Ανθοκόμοι, κηπουροί και βοτανολόγοι
Ορισμένα τρόφιμα, φυτά και λαχανικά (π.χ. σκόνη κόκκων καφέ, πρωτεΐνες αυγού, ψιλή φαρίνα και σκόνη σπόρων, φρούτα, λαχανικά, ψάρια, θαλασσινά, σκόνη σπερμάτων σόγιας, μπαχαρικά)	Αγρότες, επεξεργασία τροφίμων, μάγειροι, προσωπικό κουζίνας, διακίνηση φορτίων σε αποβάθρες, αρτοποιοί, αλευροποιοί, ζυθοποιοί
Πρωτεΐνες λατέξ από φυσικό καουτσούκ	Υγιονομική περιθάλψη, προσωπικό εργαστηρίων, επεξεργασία τροφίμων
Ευρωτάσιση (μύκητες μούχλας)	Αγρότες, αρτοποιοί, προσωπικό θερμοκηπίων και πριονιστηρίων
Ακάρια αποθηκών	Αρτοποιοί, αλευροποιοί, αγρότες, επεξεργασία τροφίμων και προσωπικό αποθηκευτικών χώρων
Υφαντουργικές	Κλωστούφαντουργία, σπιντοροφία
Ορισμένες σκόνες ξυλείας, στην οποία περιλαμβάνονται και οι σύνθετες σανίδες	Ξυλουργοί, επιπλασιοί, πριονιστές

Χημικές ουσίες

Πηγή	Επάγγελμα/κλάδος	Ερεθιστική ουσία
Ρητίνες, κόλλες και χρώματα, Οδοντιατρικό υλικό, χρώματα και βερνίκια, Εποξικές ρητίνες και σκληρυντικά, χύτευση και συγκόλληση με κόλλες, Σκληρυντικά σε χρώματα, κόλλες και ρητίνες, Αφροί πολυουρεθάνης	Οδοντοτεχνίτες, μηχανουργοί, ελαιοχρωματιστές (με ψεκαστήρα), ελασματοουργοί χυτηρίων, εργαζόμενοι σε χυτήρια, βιομηχανίες χημικών και πλαστικών ουσιών, οικοδομές, τεχνίτες μονωτές, κατασκευαστές, κατασκευαστές και επιδιορθωτές μετάλλων ή ηλεκτρονικών/ηλεκτρικών ειδών, επεξεργασία ρητίνων και ξυλείας	Ανυδρίτες οξέων, Αλειφατικές, κυκλοαλειφατικές ή αρωματικές αμίνες, Ισοκυανικά άλατα Φορμαλδεΐδη
Συντηρητικά	Τεχνίτες μετάλλου, καθαριστές, εργαζόμενοι στους κλάδους χημικών, πλαστικών και κλωστούφαντουργίας	Διαιβανολαμίνες, Φορμαλδεΐδη και μέσα έκλυσης φορμαλδεΐδης
Φάρμακα	Φαρμακοβιομηχανία, εργαστήρια, φαρμακοποιοί, υγειονομική περιθάλψη	Αντιβιοτικά
Πρόσθετα τροφίμων, απορρυπαντικά	Αρτοποιοί, επεξεργασία τροφίμων, προσωπικό φαρμακοβιομηχανιών και εργαστηρίων, κλωστούφαντουργία και κλάδος απορρυπαντικών	Ένζυμα (παπαΐνη, α-αμυλάσες, πρωτεΐνες)
Αναθυμιάσεις συγκόλλησης, μέταλλα, χημικές ουσίες ηλεκτρολυτικής επιμετάλλωσης	Ηλεκτροσυγκολλητές, τεχνίτες μετάλλου, επιμεταλλωτές, τεχνίτες εξευγενισμού, τροχιστές, υαλουργία	Αναθυμιάσεις και άλατα μετάλλων, καρβίδια μετάλλων
Βαφές μαλλιών	Κομμωτές, αισθητικοί	Παραφαινυλενοδιαμίνη, χέννα
Λευκαντικές ουσίες	Κομμωτές, πλύντες, κλάδος χημικών, τροφίμων και χαρτιού	Υπερθειικά άλατα, θειώδη άλατα και οξεία θειικά άλατα
Χημικές ουσίες και ίνες κλωστούφαντουργίας, συμπεριλ. του φινιρίσματος	Εργαζόμενοι στην κλωστούφαντουργία	Βαφές reactin, συνθετικές ίνες, φορμαλδεΐδη

* Πηγή: Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία.

Προληπτική διαχείριση των αναπνευστικών παραγόντων

Οι κανονισμοί της Ε.Ε. καθορίζουν τη σειρά των προληπτικών μέτρων ως εξής:

Οι εργοδότες πρέπει να προβαίνουν σε:

1. Αξιολόγηση των κινδύνων

Εντοπίστε τους κινδύνους - ποιές ουσίες με προοπτική να προκαλέσουν άσθμα χρησιμοποιούνται ή παράγονται κατά την εργασιακή δραστηριότητα. Μην ξεχνάτε ότι οι βιολογικές και χημικές ουσίες μπορούν να προκαλέσουν αλλεργικές νόσους του αναπνευστικού. Αποφασίστε ποιά άτομα ενδέχεται να προσβληθούν και με ποιόν τρόπο.

2. Κατάργηση ή αντικατάσταση

Η βέλτιστη επιλογή είναι η αποφυγή της χρήσης και έκθεσης σε αυτούς τους παράγοντες, αντικαθιστώντας τους με μία λιγότερο επικίνδυνη ουσία. Οι παράγοντες ευαισθητοποίησης μπορεί να προκαλέσουν αλλεργική ευαισθητοποίηση σε συγκεντρώσεις μικρότερες από συμβατικά καθιερωμένες οριακές τιμές έκθεσης. Ακόμα και πολύ περιορισμένη έκθεση σε παράγοντες ευαισθητοποίησης στο χώρο εργασίας μπορεί να προκαλέσει αλλεργικά συμπτώματα του αναπνευστικού σε εργαζόμενους που είναι ήδη υπερευαισθητοποιημένοι.

3. Πρόληψη της έκθεσης

Αν η αντικατάσταση δεν είναι εφικτή, περιορίστε τη συγκέντρωση, το χρόνο, τη συχνότητα έκθεσης καθώς και τον αριθμό των εργαζομένων που εκτίθενται. Αποφασίστε αν τα υπάρχοντα μέτρα προφύλαξης είναι κατάλληλα ή αν απαιτείται η λήψη περαιτέρω μέτρων. Καταρτίστε ένα σχέδιο αναπνευστικής προστασίας.

Διαχείριση εκπομπών στην πηγή. Συμπεριλάβετε τη **συστηματική πρόληψη αερολυμάτων και σκόνης:**

- Τροποποιώντας τη μέθοδο εργασίας. Αποφύγετε τις εργασιακές διαδικασίες που παράγουν σκόνη, αερολύματα και ατμούς.
- Χρησιμοποιώντας ουσίες σε λιγότερο επικίνδυνη μορφή, π.χ. σφαιρίδια ή πάστες αντί σκόνης ή υγρών.
- Χρησιμοποιώντας **κλειστά συστήματα πλήρωσης και μεταφοράς**, π.χ. ουσίες σε μορφή σκόνης ή ινών.
- Ελέγχοντας τις εκπομπές με αποτελεσματικές περικαλύψεις σε κάψουλες, αερισμό, συλλέκτες καπνού και άλλες διατάξεις στο χώρο εργασίας.
- Καταστρώνοντας ένα **σχέδιο συντήρησης και καθαρισμού** όπου περιλαμβάνονται τα διαστήματα σέρβις, οι μέθοδοι και οι συσκευές καθαρισμού. Χρησιμοποιήστε μεθόδους υγρού καθαρισμού ή ηλεκτρικές σκούπες αντί για απλές σκούπες.

Αναπνευστικές συσκευές ατομικής προστασίας πρέπει να χρησιμοποιούνται παράλληλα με άλλα εφαρμόσιμα μέτρα ελέγχου, σε περίπτωση που η έκθεση δεν μπορεί να προληφθεί με άλλους τρόπους. Πρέπει να υπάρχει συμμόρφωση προς τους κανονισμούς της Ε.Ε.

- Επιλέξτε την καταλληλότερη προστατευτική συσκευή για κάθε εργασία ή έκθεση. Μελετήστε τις οδηγίες του κατασκευαστή προκειμένου να καταλήξετε στην πιο πρόσφορη επιλογή.
- Οι αναπνευστικές συσκευές πρέπει να χρησιμοποιούνται από έναν μόνο εργαζόμενο και όχι από κοινού.
- Αν χρησιμοποιείται τακτικά, η συσκευή πρέπει να διατηρείται σε καλή κατάσταση, να καθαρίζεται μετά από κάθε χρήση, να αλλάζονται τα φίλτρα όπως πρέπει, και η συσκευή να ελέγχεται για τεχνικές ή άλλου είδους βλάβες.
- Καθορίστε γραπτώς τις διαδικασίες σχετικά με τον τακτικό καθαρισμό, την απολύμανση, την αποθήκευση, την επιθεώρηση, την επισκευή, την απόρριψη και τη συντήρηση των αναπνευστικών συσκευών.

Επίσης πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής:

Ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων σχετικά με:

- τους αναπνευστικούς παράγοντες ευαισθητοποίησης στους οποίους εκτίθενται,
- τις ασφαλείς εργασιακές πρακτικές,
- την ορθή χρήση των αναπνευστικών συσκευών, περιλαμβανομένης της τοποθέτησης και αφαίρεσής τους, τυχόν περιορισμούς στη χρήση και συντήρηση καθώς και ενημέρωση για τον αρμόδιο για τις αναφορές αναπνευστικών προβλημάτων.

Παρακολουθείτε την έκθεση και τα προβλήματα υγείας σε τακτική βάση και προβαίνετε σε επαναξιολόγηση, ειδικότερα εφόσον μεταβάλλονται οι μέθοδοι εργασίας. Σε περίπτωση αναπνευστικών συμπτωμάτων που μπορεί να σχετίζονται με την εργασία, θα πρέπει να διεξάγονται ιατρικές εξετάσεις.

Καταγραφή των ευρημάτων.

Συμβουλευτείτε τους εργαζομένους και/ή τους εκπροσώπους τους:

- όταν αξιολογείτε τους κινδύνους, την έκθεση και τα αναπνευστικά προβλήματα που εμφανίζονται στο χώρο εργασίας,
- όταν αντικαθιστάτε επικίνδυνες ουσίες,
- για την επιλογή του εξοπλισμού ατομικής προστασίας,
- για τα αποτελέσματα της παρακολούθησης, όπου συμπεριλαμβάνεται και η ιατρική παρακολούθηση.